

Tájékoztató

Mindenki tudja, tudományos értékük tekintetében milyen erősen vitathatók s éppen szociológiai hitelükben mennyire ingatagok az ún. iskolai szociológiai föl-mérések; hiszen itt már a kérdések pusztá föltevésében benne van a manipuláció lehetősége; a kérdezett pedig sokszor — érdekből, igyekvésből, félelemből, egyéb okokból — eleve azt válaszolja, amiről fölteszi, hogy tetszeni fog a (bármilyen anonim) kérdezőnek. De mindezek tudatában sem hagyhatjuk figyelmen kívül a Népszabadság március 4-i számának vasárnapi mellékletében Mennyből az ember címmel megjelent írást. Ez végül is a rendszerebb valláskritika fontosságát hangsúlyozza. „Nem kampányok kellene — írja. — Csupán észrevenni, hogy nem a hitoktatást statisztika az egyetlen mérce; az oktatást kell minden ízében korszerűbbé, vitát vállalóbbá, vallási dogmákat cáfolóbbá tenni.”

Ami a vitát illeti, nekünk az a nézetünk és tapasztalatunk, hogy a hit kérdéseiben a meggyőzés útja egészen másút van, mint a vitákban; ami pedig — egy lépéssel tovább — a meggyőzést illeti: szerintünk nem az a fontos, hogy egyik fél a másikat minden áron meg akarja győzni a maga föl fogásának az igazáról, hanem az, hogy mindenki a maga nézetében mélyüljön el minél alaposabban és minél „emberibben” (amikor is multhatatlanul rá kell eszmélnie a becsületesen vallott másik nézet tisztületére).

Eppen ezért nem árt, ha az esetleges ellenérzéseket félretéve higgadtan a saját belső kritikánk igényével olvassuk ezt a cikket és az ehhez hasonlókat. Vajon

a mi hitoktatásunk (a szó legtágabb, nemcsak iskolai értelmében véve) elég „tudományos”-e? Elég világosan végiggondoljuk-e és elég meggyőzően tudjuk-e kifejezni, s ami sokkal fontosabb: képviselni igazságainkat? Nincsenek-e elmélet és gyakorlat között olyan hézagok, amelyek eleve alkalmasak rá, hogy kihívják ellenünk a kritikát? Elég mély-e és elég mai-e az a belső meggyőződés (s eléggé mélyítük-e, eléggé modernné tesszük-e, akiknek a tanítás a földadatok), amelyből helytállásunknak táplálkoznia kell?

Mert a hívó embernek itt és ma (és alighanem mindenütt) elsősorban benső meggyőződéséből fakadó tetteivel kell bizonyítania vallása igazságát, „elhetőségét”. Hiszen — Aczél György is nyomosan figyelmeztet rá a *Rinascitának* adott, és a *Kritika* 1973. 2. számában közölt interjújában (melyet különös hangsúllyal ajánlunk minden olvasónk, egyáltalán minden hívó figyelmébe) — világunkat csak közös munkával építhetjük föl, nagy céljainkat csak együttműködéssel valósíthatjuk meg. A közös munka természetesen nem zárja ki a mind árnyaltabb, mind emberibb „alapállású” (és mind kölcsönösebb hasznú) párbeszédet. De hogy mi, katolikusok, valóban tudjuk „beszélni”, ahhoz meg kell tanulnunk a párbeszéd nyelvét és elemi illemszabályait, meg kell ismernünk partnerünk gondolkodását, kifejezésrendszereit, sőt élmény- és tapasztalat-világát is (a párbeszéd udvariassági szabályainak megfelelően is, de a keresztény szeretet sürgetésére is); mert különben aligha tudjuk itt és ma „korszerűen bemutatni hitünket”.

Hogyan élünk ma? Milyen képp élhetnénk még méltóbban az ember igaz értékeihez? — Ezekre a kér-

désekre is igyekszik válaszolni a *Látóhatár* márciusi számának „Gazdaság — társadalom — életforma” címmel összeállított szemelvény-sorozata. Különösen érdekes az a tanulmány, amely a napjainkban jelentkező „perhullámról”, illetve az e mögött rejlő indítékokról, gazdasági és lelki motivációkról szól.

A *Világosság* márciusi számának „Kronika” rovatában tanulmányt olvashatunk a magyar katolikus alópapság 1918-ban és 19-ben létesített demokratikus szervezeti formájáról, a Pápi Tanácsról, amely a Glesswein Sándor kezdeményezte — és az akkori püspöki kar által hevesen ellenzett — Pax-Egyesület egyenes folytatása volt. A Pápi Tanács — amint Szalay Mátyas írta az *Egyházi Közönlönyben* — „az eleven életbe akar bekapcsolódni, szív akar lenni”. A rövid életű demokratikus szervezetnek ezt a hagyományát és célkitűzését ma is élő valóságnak vállalhatjuk.

És végül egy nagyon szép és igaz írás: Kovács Péteré a nemrég elhunyt Kondor Béláról Az utolsó Ikonfestő címmel a *Kortárs* márciusi számában.

Felhívjuk a figyelmet a Gondolat Kiadó két kötetére: Martin Luther King műveiből ad válogatást a *Nem hallgathattam* c. kiadvány, mely a neves amerikai keresztény pap és közéleti szemléltetésével életével és tevékenységével ismeret meg. Henri Perruchot *Cézanne élete* c. könyve a nagy francia festő világát mutatja be tudományos szakavatottsággal és élvezetes író eszközökkel.

A Magvető kiadásában megjelent Csoóri Sándor-Kósa Ferenc *Forradás* c. kötete, mely a szerzőpár három irodalmi filmforgatókönyvét (Ítélet, Nincs idő, Forradás) tartalmazza.

A Vigilia a nagyvilágban

Az olaszországi *CSEO documentazione* (Bologna) 1972. decemberi számában közölte Schram Ferenc *Sírató énekek és Mária-síratók* című cikkét, mely a Vigilia 1972. évi 10. (októberi) számában jelent meg.

A német katolikusok Berlinben (NDK) megjelenő lapja, a *Begegnung* 1973. évi 1. (januári) száma egy teljes oldalt szentelt a Vigilia 1972. novemberi száma ismertetésének, amely Karl Rahner munkásságával foglalkozott.